



DÜRÜST OLMANIN ÖNEMİ

KONFÜÇYUS'UN ÖYKÜSÜ

Ann Donegan Johnson





ÖTEKİ YAYINEVİ



DÜRÜST OLMANIN ÖNEMİ KONFÜÇYUS'UN ÖYKÜSÜ

Öteki

Çocuk Kitapları

Yazar

Ann Donegan Johnson

İllustrator

Pileggi

Tasarım

Tuna Tuna

Çevirmen

Emre Ak

10. Baskı

Ekim 2017

© Öteki Yayınevi

Sertifika No: 34460

Baskı ve Cilt

Vizyon Basımevi Kağıtçılık Matbaacılık
ve Yay. San. Tic. Ltd. Şti.

İkitelli Org. San. Böl. Depozite İş Merk.
A 6 Blok Kat:3 No: 309 Başakşehir / İstanbul
Tel: (0212) 671 61 51

Öteki Yayınevi

Eğitim Mah. Saygı Sok. Selimoğlu Sitesi
17 A Kadıköy / İstanbul
Tel: 0216 405 25 22
www.otekiyayinevi.com

ISBN: 978-975-8012-86-2

DÜRÜST OLMANIN ÖNEMİ

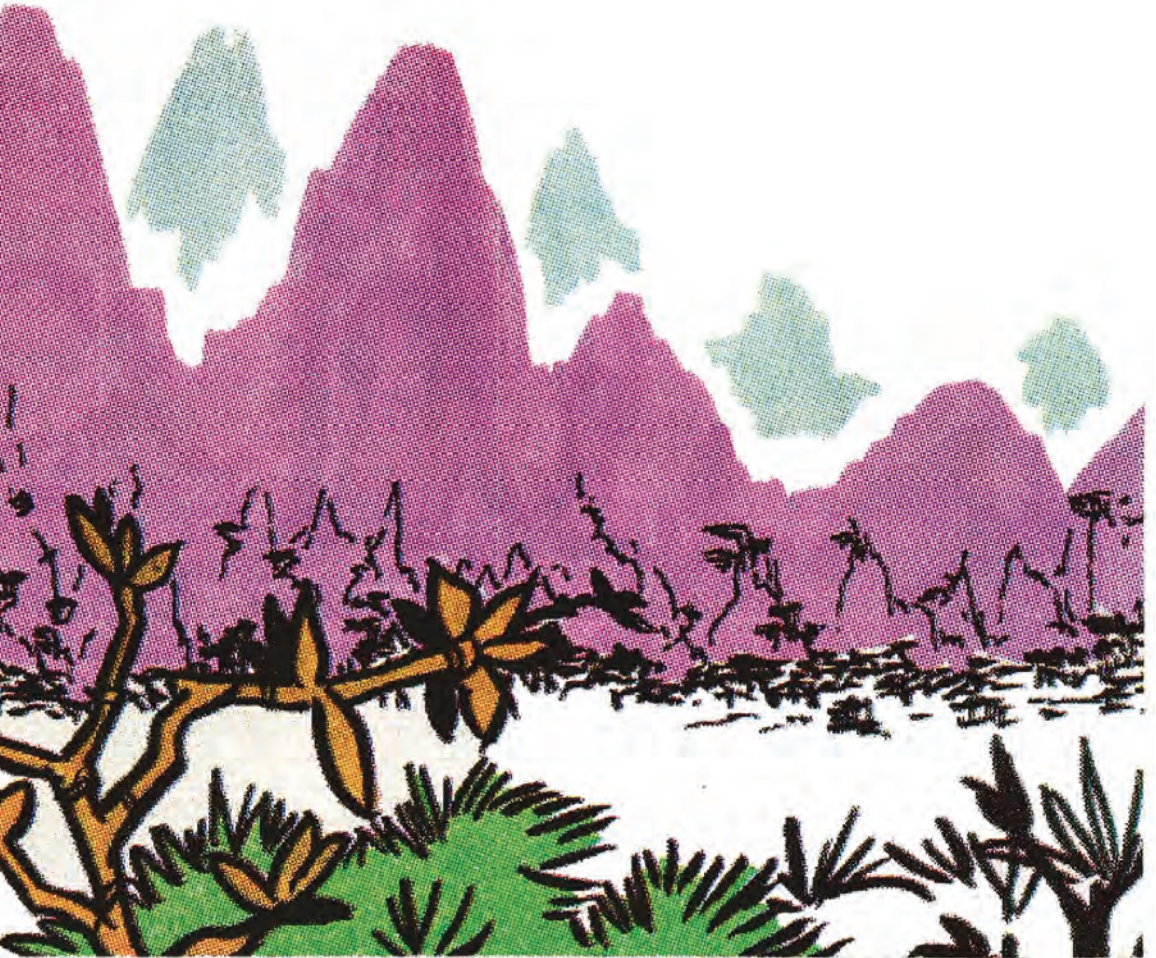


Bu öykü, dürüst bir insan olan, Konfüçyus'e ilişkindir ve onun yaşamındaki gerçek olaylar üzerine kurulmuştur.

(Konfüçyus hakkında ayrıntılı bilgileri son sayfada bulabilirsiniz.)

Bir Zamanlar

Çok ama çok uzun yıllar önce, Konfüçyüs adında küçük bir erkek çocuk, bizden çok uzaklarda bir ülke olan Çin'in Lu kasabasında anne ve babasıyla yaşırdı. Tüm çocuklar gibi, Konfüçyüs de, oyun oynamayı, dans etmeyi, gülmeyi ve şarkı söylemeyi çok severdi. Anne ve babasıyla birlikte olmak en çok hoşlandığı şeydi. Anne ve babası, onun çok özel bir çocuk olduğunu düşünüyorlardı. Bu şaşılacak bir şey değil, çünkü hemen hemen her anne ve baba, çocuklarının olağanüstü olduğunu düşünür. Şaşırtıcı olan tek şey, babasının oğluyla konuşma biçimiydi.



Babası onunla ciddi olarak konuşmak için yanına çağırdığında, Konfüçyus henüz üç yaşında bir çocuktur. Konfüçyus, babasının kucağına oturdu. Babası, “İnanıyorum ki, büyüdüğün zaman, çok bilge bir insan olacaksın ve bilgeliğinle birçok insana yardım edeceksin,” dedi. Babası, Konfüçyus’un söylenenleri pek anlamadığını gördü ve gülümsedi. “Daha çok küçüksün, ama söylediklerimi düşündüğünde, zamanla ne demek istediğimi anlayacaksın.”

Konfüçyus babasının söylediklerini gerçekten de düşündü ve biraz daha büyüdüğünde, babasından kendisine bilgeliği uzun uzun anlatmasını istemeye karar verdi.





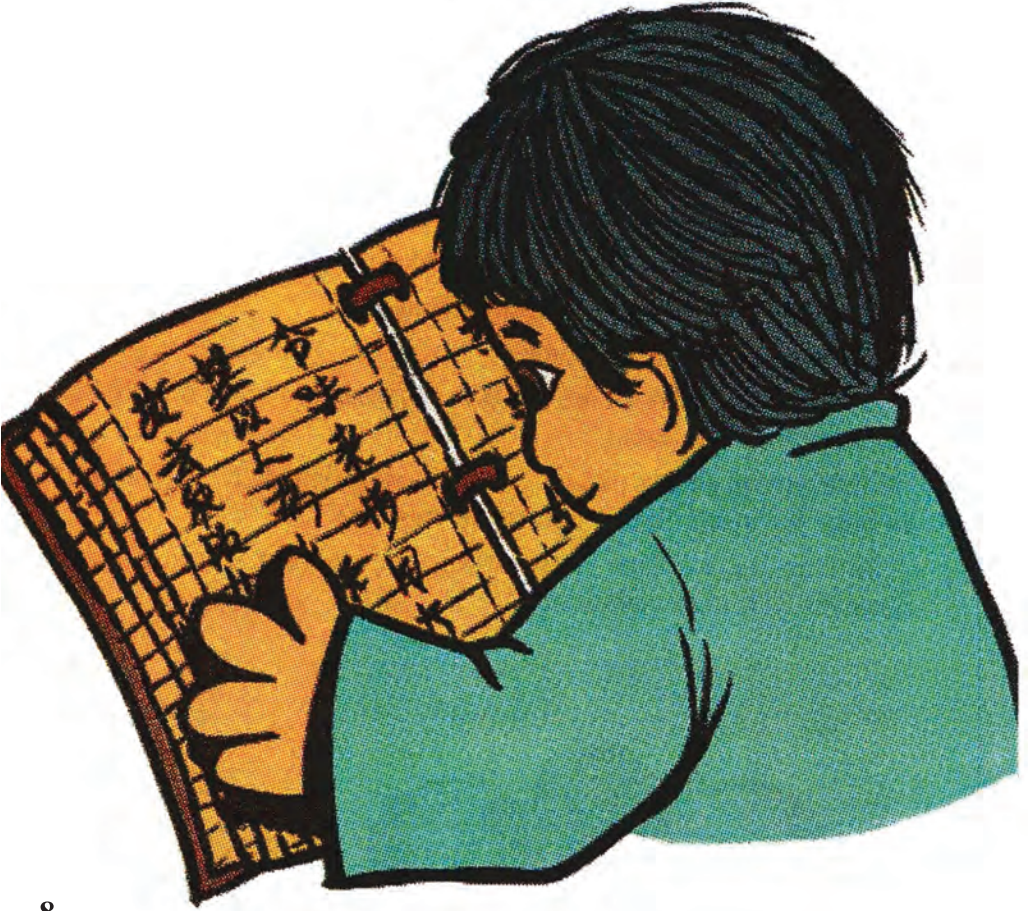
Ama buna fırsatı olmadı. Çok ama çok yaşlı olan babası hastalandı ve yaşama veda etti. Konfüçyus, annesine zaman zaman, “Babamı çok özlüyorum,” derdi. “Büyüdüğümde bilge bir insan olacağımı düşünmesinin nedenini de merak ediyorum.” Annesi, “Belki baban seni çok sevdiği için öyle söylemiştir,” dedi. “Belki de böyle olacağına inanırsan, senin bunu gerçekleştirebileceğini düşünmüştü “Fakat bunu nasıl gerçekleştirebilirim?” diye sordu minik Konfüçyus. “Ben, bir bilgenin ne olduğunu bile bilmiyorum ki.” Konfüçyus tek başına oturup bu konuyu düşündü. Ve işte o anda hiç beklenmedik bir şey oldu! Birdenbire, sanki pek ufak tefek, yaşlı bir adam gözlerinin önünde beliriverdi. Bu inanılmaz bir şeydi. Yaşlı adam kelimenin tam anlamıyla minicikti: Yalnızca on parmak boyundaydı!

Minik adam, Konfüçyus'e, "Bir derdin varmış gibi duruyorsun, genç dostum," dedi. Konfüçyus güldü. Gerçek yaşamda, altı karış boyunda bir insan olamayacağını biliyordu. Bu minik adam, hayalinin bir ürünüydü. Ama Konfüçyus, bilgeliğin ne demek olduğunu kavrayamamıştı ve konuşabileceği birinin olması her ne kadar kendi kendisiyle konuşuyor bile olsa küçük çocuğu rahatlatıyordu. "Selam minik yaşlı adam," dedi Konfüçyus. "Bana Bilge diyebilirsin," dedi minik adam. "Bilge mi? Ne ilginç bir isim!" "Değil aslında. Bilgi sahibi, çok görmüş insanlara böyle denilir. Ben çok bilge bir insanımdır!" Konfüçyus'ün gözleri parladı: "Siz bilgesiniz demek. Bu harika! Bana da bilge bir insan olmayı öğretebilir misiniz?"



“Bundan daha iyisini yapabilirim genç dostum. Senin kendini eğitmene yardımcı olabilirim.” “Ben hazırım!” diye bağırdı Konfüçyus. “İlk yapmam gereken nedir?” Bilge, “İşe, diğer insanların bildiği şeyleri öğrenmekle başlarsın,” dedi. “Bunu da iyi ve doğru kitaplar okuyarak yapabilirsin.”

Konfüçyus’un yaşadığı devirde, kitaplar bambu çubuklar üzerine yazılırdı. Sonra da bu bambular deri iplerle birbirlerine bağlanıp kitap haline getirilirdi. Babasının da önceden sezinlediği gibi, Konfüçyus bilge olabilmeyi o kadar çok istiyordu ki, her kitabı defalarca okuyordu.





Zavallı annesi, kitapların yıpranmış deri bağcıklarını sürekli yenilemek zorunda kalıyordu. Bilge, “Bilgelige ulaşmak için, okumak çok iyi bir yoldur,” dedi.

“Ama bilgi ve kültür sadece kitaplardan edinilemez. İnsanları izleyerek ve dinleyerek de çok şey öğrenebilirsin. Onların ne düşündüklerini ve hissettiklerini anlamak için çabala. İnsanlar ne hissettiklerini sana kelimelerle söylemeseler bile, sen onları yakından izleyerek bunu anlayabilirsin.” Konfüçyus, “Belki ben bilge olma yolundayım...” dedi. Konfüçyus, yaşlılarına göre belki daha fazla bilgiye sahipti, ama onlardan daha varlıklı olmadığı kesindi. Ufak yaşta çalışmaya başladı; ilk işlerinden biri, hayvan otlatmaktı.

Konfüçyus bir süre bu işi yaptıktan sonra, Bilge, “Bu işi gayet güzel başarıyorsun,” dedi. “Hayvanlar gayet sağlıklı görünüyor ve sen onların bakımını üstlendiğinden beri, sürü daha da büyüdü. Bunu nasıl başarıyorsun genç dostum?” Konfüçyus, “Çok kolay. Hayvanları iyi besliyor, onlarla konuşuyor ve öyle iyi bakıyorum ki, bir hayvan olarak yaratılmış olsam, ben de bunları isterdim,” diye yanıtladı. Sürüdeki değişikliği fark eden tek kişi Bilge değildi. Hayvanların sahibi de bu durumdan öylesine memnun kaldı ki, Konfüçyus’e daha önemli bir iş verdi. Konfüçyus’e, “Tahılları tartarak torbalara koyabilirsin,” dedi. “Sonra da bu torbaları kasabalara satabilirsin.” Kasabanın pazaryerinde, tahıl satanlardan biri Konfüçyus’e, “Kendin için fazladan para kazanabilirsin,” diye fısıldadı. “Yapacağın tek şey, tahılı tartıp torbalara koyarken, birazını saklamaktır.



Kimse fark etmez bile.” Konfüçyus, “Bu haksızlık olur,” dedi. “Kimsenin bana hile yapmasını istemem, dolayısıyla ben de kimseye hile yapmam.” Tahıl almaya gelenler, “Genç Konfüçyus çok dürüst. Bize paramızın karşılığını veriyor,” diyorlardı. Bu sözlerle kulak misafiri olan bir dükkan sahibi, “Dürüst birine ihtiyacım var,” dedi ve Konfüçyus’ü dükkanın başına oturttu. Konfüçyus, Bilge’ye, “Bu müthiş!” dedi. “Şimdi insanları bol bol gözlemleyebilirim, onları dinleyebilirim ve böylece çok şey öğrenebilirim.”

Bilge, “Çok doğru,” dedi. “Ama unutma ki, insanlar da seni izliyor olacaklar!” Konfüçyus unutmadı. Müşterilerine daima kendisine davranılmasını istediği biçimde davranıyordu ve para üstünü verirken hiç hata yapmamaya alışıyordu.

Herkes, “O hem çok dürüst, hem de bilge bir insan. İş olmadığı zamanlarda hep kitap okuyor. Bu genç adam çok bilgili bir insan,” diyorlardı. Konfüçyus’un bu önemli özelliği giderek yayılmaya başladı. Bir gün varlıklı bir adam dükkana gelip, Konfüçyus’dan oğluna ders vermesini istedi. Adam, “Sizin bilgeliğinize ve dürüstlüğünüze hayranım,” dedi. “Sizin bildiklerinizi oğlumun da öğrenmesini isterim.”

Sizce, Konfüçyus bunu duyduğunda ne yaptı?





Tabii ki ders vermeyi kabul etti. O kadar iyi bir öğretmendi ki, kısa süre içinde, birçok öğrencisi oldu. Bilge'ye, "Bir okul açacağım," dedi. "Ancak adil davranmak istiyorum. Sadece varlıklı insanların çocuklarına ders vermek istemiyorum. Öğrenmek isteyen herkese ders vermek istiyorum. Yoksul insanların çocuklarına da... Bunu gerçekleştirmemde bana yardımcı olacak bir planım da var." Bundan sonra, Konfüçyus, varlıklı öğrencilerinin babalarını teker teker ziyaret etti.

“Çocuklarınızı eğitmem karşılığında, sizden oldukça yüksek bir ücret isteyeceğim. Böylece hiç para almadan yoksul çocuklara da ders vermem mümkün olacak. Şimdi bana açık bir şekilde ne kadar paranız olduğunu söyleyin ki, ben de oğlunuzun eğitimi için ne kadar para ödemeniz gerektiğini size söyleyebileyim.”

Varlıklı insanların bundan pek hoşlandığı söylenemezdi. Yoksul insanların çocuklarının neden okumaları gerektiğini anlamıyorlardı. Fakat Konfüçyus’un çocuklarını eğitmelerini istedikleri için, her biri teker teker Konfüçyus’a ne kadar paraları olduğunu söylediler. Yoksul öğrencilerin babaları da Konfüçyus’a aynı bilgiyi verdiler. Gerçi bazıları ne kadar yoksul olduklarını açıkça söylemekten utanıyorlardı. Daha sonra Konfüçyus, her babaya ayrı ayrı ödemesi gereken ücreti söyledi. Artık okul için her şey hazırды. Okulda sadece erkek çocuklar okuyordu, çünkü o devirde kızların eğitim görmesi yasaktı.

Sizce, Konfüçyus’un bu çocuklara öğrettiği ilk şey ne idi?



İlk dersi, çok önemli iki sözcük ile ilgiliydi. Konfüçyus, öğrencilerine şu soruyu sordu: Aranızda kaç kişi, para durumunuzla ilgili soruma babalarınızın verdiği yanıtı biliyor?” Çocukların çoğu, varlıklı olanı da olmayanı da, hemen ellerini havaya kaldırdı. Babası bölgeyi yöneten en güçlü dük olan çocuk da Konfüçyus’un sınıfındaydı ve o da elini kaldırdı. Konfüçyus, kadife gibi sesiy-le, “Babalarınız benim sorumu yanıtlamadan önce, ne yapmak zorundaydılar? Bana karşı dürüst olmadan önce, babalarınız ilk olarak kimle dürüstçe yüzleşmek zorunda kaldılar?” diye sordu. Çocuklar bunun üzerinde uzun uzun düşündüler. Sonra bir tanesi, “Kendisine karşı dürüst olmak zorundaydılar,” dedi. Konfüçyus büyük bir mutlulukla, “Evet Yu, bu doğru,” dedi. Sonra bir soru daha sordu. Çünkü Konfüçyus’un yöntemi, soru sorarak öğret-mekti. “Size erdemin birinci, dürüstlüğün de ikinci önemli şey olduğunu söylesem, dahası, her iki sözcüğün de doğru söylemek



olduğunu anlatsam, bana bu sözcüklerin ne anlama geldiğini açıklayabilir misiniz?” Bilge gülümsedi, çünkü o, Konfüçyus’un sorduğu sorunun yanıtını biliyordu.

Siz de bu sorunun yanıtını biliyor musunuz? Sınıftaki çocuklar bu soru üzerinde düşünmeye başladılar, ne de olsa zor bir soruydu bu. Birkaç dakika sonra, Lu Dükü’nün oğlu elini kaldırdı. “Sanırım erdem, insanın kendine doğruyu söylemesidir. Buna göre de, dürüstlük, başka insanlara doğruyu söylemek anlamına gelir.” Konfüçyus, “İşte bu da doğru!” dedi sevinçle. “Bu sözcüklerin karşılıkları bunlardır! Bazılarınızın babaları, maddi varlıkları ile ilgili doğruyu söylememeye karar vermiş olsalardı, ben gerçeği öğrenemeyebilirdim. Ama bu durumda, onlar kendi içlerinde erdemli davranmadıklarını bilirlerdi ve bu durum onları mutsuz edebilirdi.”





Konfüçyus, arka sıralarda oturan iki öğrencisinin dersi dinlemediklerini fark etti. Kaşlarını çattı, ama ne çocuklara bağırdı ne de azarladı. Bunun yerine, sakın bir şekilde, iki çocuğa sınıfı terk etmelerini söyledi. “Gerçekten öğrenmek isteyen herkese kapım açıktır,” dedi. “Ama ben hiç kimseyi öğreteceklerimi dinlemeye zorlamam.” İki çocuk sınıftan çıktıkları için daha sonraki dersleri göremediler. Konfüçyus, bazı insanlara bir şey öğretmenin en iyi yolunun bunu örneklerle göstermek olduğunu biliyordu. Bu yüzden sınıfın tam karşısına geçti. Bilge’ye, “Şimdi beni iyi izle,” diye fısıldadı. Eline bir vazo aldı, tüm öğrencilerin görebileceği şekilde vazoyu havada tuttu. Diğer elinde bir elma vardı . Öğ-

rencilerin meraklı bakışları arasında elmayı vazonun içine bıraktıktan sonra, vazoyu yere koydu ve şöyle dedi: “Elmayı vazodan çıkarmayı başaran öğrenci, elmayı yiyebilir.” Çocuklardan biri acıkmıştı, ilk o davrandı ve elini vazonun dar ağzından içeri soktu. Elmayı yakaladı, çıkarmaya çalışıyor, ama başaramıyordu. “Elimi çıkaramıyorum!” Konfüçyus, “Elmayı sıkı sıkı tutmaktan vazgeçmediğin sürece, elini çıkarman mümkün olmayacaktır,” dedi. Ço-





cuk elmayı elinden bırakmak istemiyordu; ama sonunda zorunlu olarak bıraktı. Elini vazodan çıkardığında, yüzünde şaşkınlık okunuyordu. Elmanın vazodan nasıl çıkarılabileceği konusunda sizin bir fikriniz var mı ? Konfüçyus, vazoyu yerden alıp ters çevirdi. Elma vazonun içinden yuvarlanıp avucunun içine düştü. Çocukların hepsi gülmeye başladı. Aslında o kadar basit bir şeydi ki bu! Konfüçyus, “Fakat bu, görüldüğü kadar basit değil,” dedi. Elmayı havada tutuyordu konuşurken. “Bazen bir şeyi gerektiğinde bırakabilmek zor bir iştir. Onu bırakabilmek de bir beceridir. Eğer, bir şeyi zorla tuttuğunuzda, ulaşmak istediğiniz şeyi engellediğini görüyorsanız, o zaman onu özgür bırakmalısınız. Eğer yanlış bir şey yapıyorsanız, o zaman buna bir son vermelisiniz. Eğer kendinize ve başkalarına karşı dürüst davranmıyorsanız, bu hi-

lekarlığı hemen durdurmalısınız. İşte, ancak o zaman, hedefinize ulaşabilirsiniz.” Bilge, Konfüçyus’ün kulağına, “Hayatımda hiç kimsenin böyle ders verdiğini görmemiştim,” diye fısıldadı. “Babanın seninle ilgili öngörüsü yavaş yavaş gerçekleşiyor. Bundan eminim!” Kısa süre sonra, Konfüçyus’e büyük öğretmen gözüyle bakan insan sayısı arttı. Bunların hepsi de çocuk değildi. Bazıları, okulların bulunmadığı uzak ormanlarda yaşayan insanlardı. Konfüçyus, zaman zaman bu insanların yaşadığı yerleri ziyaret ederek, onlarla bilgelik, erdem, mutluluk ve yaşamın anlamı ile ilgili söyleşiler yapardı.



O devirde, insanların büyük çoğunluğu, bir yerden başka bir yere yaya giderdi, dolayısıyla Konfüçyus uzun süre yürümek zorunda kalırdı. Bu kadar uzun yol yürümek, doğal olarak çok zamanını alırdı. Bu yüzden, Konfüçyus, yolda yürürken de öğretmeye karar verdi. Bunun sonucu olarak da, onun söylediklerini dinleyebilmek amacıyla onunla birlikte yürüyenlere “yoldaş” denilmeye başlandı. Konfüçyus’ün yürüdüğü yollar, genelde sakin ve sessizdi. Böyle günlerden birinde, yolun yakınındaki ormandan korkunç hırıltılar ve çığlıklar duyuldu. Bilge adam, “Bak!” diye bağırdı. Genç bir adamın yere serilmiş bedeninin yanına çömelmiş, hüngür hüngür ağlayan yaşlı bir kadını gösteriyordu. Konfüçyus’ün yoldaşlarından biri, “Aman dikkat edin!” diye bağırdı.

“Ormanın içine doğru kaçan bir kaplan gördüm!”



Sizce burada ne olmuştu?

Yaşlı kadın, “Kaplan oğlumu öldürdü!” diye feryat ediyordu. “Kaplan evladımı öldürdü!” Duyduğu acıyla, çığlık çığlığa ağlıyordu. “Kocamı da yine tam burada bir kaplan öldürmüştü! Ondan önce de, babam bir kaplan tarafından öldürülmüştü!” Konfüçyus, “Ama neden böyle bir yerde kalmaya devam ettiniz?” diye sordu. “En sevdiğiniz insanları elinizden alan kaplandan korkup ona karşı nefret duymuyor musunuz?” Yaşlı kadın başını salladı: “Tabii ki kaplandan çok korkuyorum. Ama buradan taşınırsam başıma gelebilecek şeylerden daha çok korkuyorum. Buradaki insanlar hiç değilse iyi kalpli ve dürüstler.” “Anlıyorum,” dedi Konfüçyus. Yaşlı kadın ağlayarak oradan ayrıldığında, yoldaşlarına, “Burada izlediğiniz olay üzerinde düşünmenizi istiyorum sizlerden,” dedi.





“Sonra da, insanların daha çok nelerden korktuğunu sorun kendi kendinize: Vahşi hayvanlardan mı, yoksa acımasız, hilekar insanlardan mı daha çok korkuyorlar?” İyi öğretmenlerin çoğu gibi, Konfüçyus aynı zamanda iyi bir öğrenciydi de. Bu yüzden, aslında Konfüçyus’ün kendisi olan yaşlı Bilge, ona uzaklardaki Loyang kentine gidip oradaki zengin kütüphanede çalışmasını önerdiğinde, bu öneriyi yerine getirmeye hazırdı. O devirde Çin, birçok küçük bölgeye ayrılmış durumdaydı. Her biri, dük denilen birer soylu tarafından yönetiliyordu. Konfüçyus, Loyang’a gidebilmek için, Lu Dükü’nden yardım istedi. Kendisine bir atarabası sağlandı. Böylece yoldaşlarının ikisi eşliğinde, Konfüçyus, Loyang’a gitmek üzere uzun yolculuğuna başladı. Bilge, “Artık bol bol okuyabilir ve düşünebilirsin,” dedi. “Böylece, daha bilgili bir insan haline gelebilirsin.” Konfüçyus, birkaç sene boyunca Loyang’da

kaldı. Oradaki zengin kütüphanelerde birçok kitap okudu. Ayrıca, bir müzik aleti çalmayı öğrendi. Ayrıca, üç yüzü aşkın şarkı ezberlemişti. Bilge, “Bir çalgı çalmayı öğrendiğin ve müzikten zevk aldığın için seninle gurur duyuyorum dostum,” dedi. “Müzik ruhun gıdasıdır, insanı dinlendirir, güzelleştirir.” Konfüçyus de aynı görüşteydi. “Gerçekten de öyle,” dedi. “Yeni bir müzik parçası çalmak, insanı yoruyor. Ama öğrendikten sonra, onun müziği bana büyük huzur ve mutluluk veriyor.”



Zamanı geldiğinde Konfüçyus, Lu'ya dönüş hazırlıklarına başladı. Bilge de ona eşlik etti. Ayrıca, kendisiyle birlikte iki yoldaşı da Loyang'da öğrenim görmek üzere dönüş yolculuğuna hazırlandılar. Üç adam günlerce süren yolculuktan sonra, Konfüçyus'un çok iyi bildiği bir kentin yakınında buldular kendilerini. Kentin surları dışında dintenmek için mola verdiklerinde, Konfüçyus duvarda bir oyugun bulunduğu noktayı gösterdi. "Bu kenti son defa ziyaret ettiğimde, duvarda gördüğünüz oyuktan içeriye girmiştim," dedi. Kasabalılardan birkaç kişi bu sözleri duyunca çok şaşırdı. Aralarından biri, "Bir zamanlar, Yang Ho isminde çok kötü



bir adam da kentimize o oyuktan girmişti,” diye konuştu. Bir başkası, “Bu yabancı, zalim Yang Ho’ya çok benziyor,” dedi. Bundan sonra, kasaba halkı koşa koşa Yang Ho isimli zalim haydutun kentin surlarında dinlenmekte olduğunu ve onu yakayabileceklerini askerlere haber vermek üzere gittiler.

Konfüçyus, uzun yolculuğun ardından dinlenirken askerler çevresini kuşatmaya başladı.

Sizce bundan sonra ne oldu?



Konfüçyus, askerler tarafından yakalanarak karanlık, izbe bir hapis-hane hücreğine atıldı. Konfüçyus, ilk başta korktu. Kendini çok yalnız hissediyordu. Fakat daha sonra, aslında yalnız olmadığını anımsadı. Ne de olsa yanında, özünde Konfüçyus'un ruhsal durumunun olumlu sesi olduğu için her zaman iyimser düşünceler taşıyan yaşlı Bilge vardı. Ama yine de, hapishane pek de rahat bir yer sayılmazdı. Konfüçyus, "Keşke Yang Ho, kendisine yapılmasını istemeyeceği şeyleri, başka-larına asla yapmaması gerektiği konusunda bilgi sahibi olsaydı," dedi. "Bunu öğrenmiş olsaydı, bugün ben burada olmazdım." Bilge, ona güç verdi: "Üzülme, burada fazla kalmayacaksın." Yaşlı Bilge haklıydı, Çünkü Konfüçyus'un yoldaşları, büyük öğretmenlerinin hapse atıldığını haber vermek üzere koşa koşa Lu halkına gitmişlerdi. Konfüçyus'ü tanıyan birçok insan, her işini bir kenara bırakıp, onun, saygıyla davranılmayı hak eden, iyi bir insan olduğunu söylemek üzere hapishaneye akın etmişlerdi. Tabii ki askerler de Konfüçyus'ü hemen salıverdiler.





Böylece Konfüçyus ve yoldaşları tekrar yola koyuldular. Konfüçyus, onlara şunu sordu: “Tüm bu olanlardan ne öğrendiniz?”

Genç delikanlılardan biri, “Sizin iyi bir kişi olduğunuzu anladıklarında insanlar da size karşı iyi davranacaklardır,” dedi. Konfüçyus ve yoldaşları neredeyse kasabalarına ulaşmışlardı ki, Dük’ün resmi habercisinin kendilerine yaklaştığını gördüler. Haberci, “Efendim,” diye söze başladı, “Lu Dükü saraya gelmenizi rica ediyorlar.” Konfüçyus, habercinin kendilerine saraya kadar eşlik etmesine izin verdi. Yaşlı Bilge olağanüstü heyecanlanmıştı, çünkü şu anda Lu Dükü olan kişinin, bir zamanlar Konfüçyus’ün öğrencisi olduğunu biliyordu. Bilge, “Acaba Dük seni neden görmek istiyor?” diye sordu.



Bunun yanıtını bir süre sonra öğrendiler. Genç Dük, Konfüçyus'den kasabayı en iyi biçimde nasıl yönetebileceği konusunda görüş bildirmesini istiyordu. Konfüçyus, Dük'e, "Size görüşlerimi büyük bir memnuniyetle anlatırım," dedi. "Görüşlerimin uygulamaya dönüştürüldüğünü hep görmek istemişimdir, çünkü bu sayede belki daha fazla sayıda insana yararım dokunabilir."

Böylece, Lu Dükü, Konfüçyus'un önerilerini uygulamaya başladı. Dük, toplumsal kurallara göre davranıyor, daima adil olmak için büyük özen gösteriyordu. Her şeyden önce, diğer insanlara karşı saygılı olmaya büyük önem veriyordu.

Sizce, öykümüzün bu noktasından sonra neler oldu?

Başkanları dürüst olduğu ve halkına karşı saygılı davrandığı için, Lu halkı da birbirlerine karşı daha saygılı ve dürüst davranmaya başladı. Satıcılar alıcıları kazıklamıyor, işçiler de işbaşındayken kaytarmıyorlardı. İnsanlar daha kolay yolculuk yapabilsinler diye yollar ve köprüler onarılıyordu. Tarıma ağırlık verildiği için insanlar daha iyi beslenebiliyorlardı. Birbirlerine karşı daha nazik davranıyorlar, bunun yüreklerinde uyandırdığı sıcacık duygular nedeniyle de daha mutlu bir yaşam sürdürüyorlardı.

Zaman içerisinde, el birliğiyle dağlarda yuvalanan eşkıyalardan kurtuldular ve Lu, içinde yaşamaktan mutluluk duyulan, sevimli ve güvenli bir yer oldu. Gençlikle, yaşlılıkla, zenginiyle, yoksulluyla, adalet önünde herkes eşitti burada. Dürüstlük ödüllendiriliyor, namussuzluk ise cezalandırılıyordu. Herkes, böyle bir yerde yaşamaktan dolayı büyük mutluluk duyuyordu.





Lu halkı, sık sık, yeni yaşam biçimleri üzerine tartışma yapıyordu. Birbirlerine, “Ne harika, değil mi?” diyorlardı. “Hepimiz birbirimize saygılı davranınca, yaşam ne kadar da kolaylaşıp güzelleşiyor.”

Konfüçyus’un, Dükümüz’e danışmanlık etmesi çok iyi oldu. Dük de onun önerilerini dinlemekle büyük akıllılık ediyor.” Böylece, üç yıl boyunca, Lu’da her şey güzel gitti. Fakat Çin’in başka kasabalarında yaşayan insanlar pek mutlu değillerdi. Lu’nun bitişiğindeki Ch’i kasabasının Dükü ne iyi kalpli, ne de dürüst bir insandı. Bu hükümdar, köylülerden zorla topladığı vergilerle zengin olmuştu. Karşılığında ise, köylülere hiçbir şey vermemişti.

Ch'i'de yaşıyan insanlar, bu hükümdarın acımasızlığı altında inim inim inliyorlardı. Hükümdarın yakın arkadaşları, dikkatli olması konusunda onu sürekli uyarıyorlardı: "Halkta, yavaş yavaş da olsa sana karşı başkaldırma eğilimi görölmeye başladı. Halk, senin Lu Dükü gibi olmanı istiyor." Ch'i Dükü bu söylenenlere gülüp geçti: "Böyle gelmiş ve böyle gidecektir. Bu yaştan sonra değişecek değilim ben. Benim tercihim Lu Dükü'nün değişmesidir. Konfüçyus'den kurtulabilirsek, eminim değişir de. Bütün bu sorunların kaynağı Konfüçyus zaten!"



Bunları söyledikten sonra, Ch'i Dükü, bunu nasıl başarabileceğini düşünmeye başladı. Ch'i Dükü, armağan olarak Lu Dükü'ne, 85 güzel dansçı ile 125 tane en iyi cins at gönderdi. "Bunlar, size ne kadar hayran olduğumu göstermek için küçük birer armağan," dedi. Kuşkusuz bu doğru değildi.

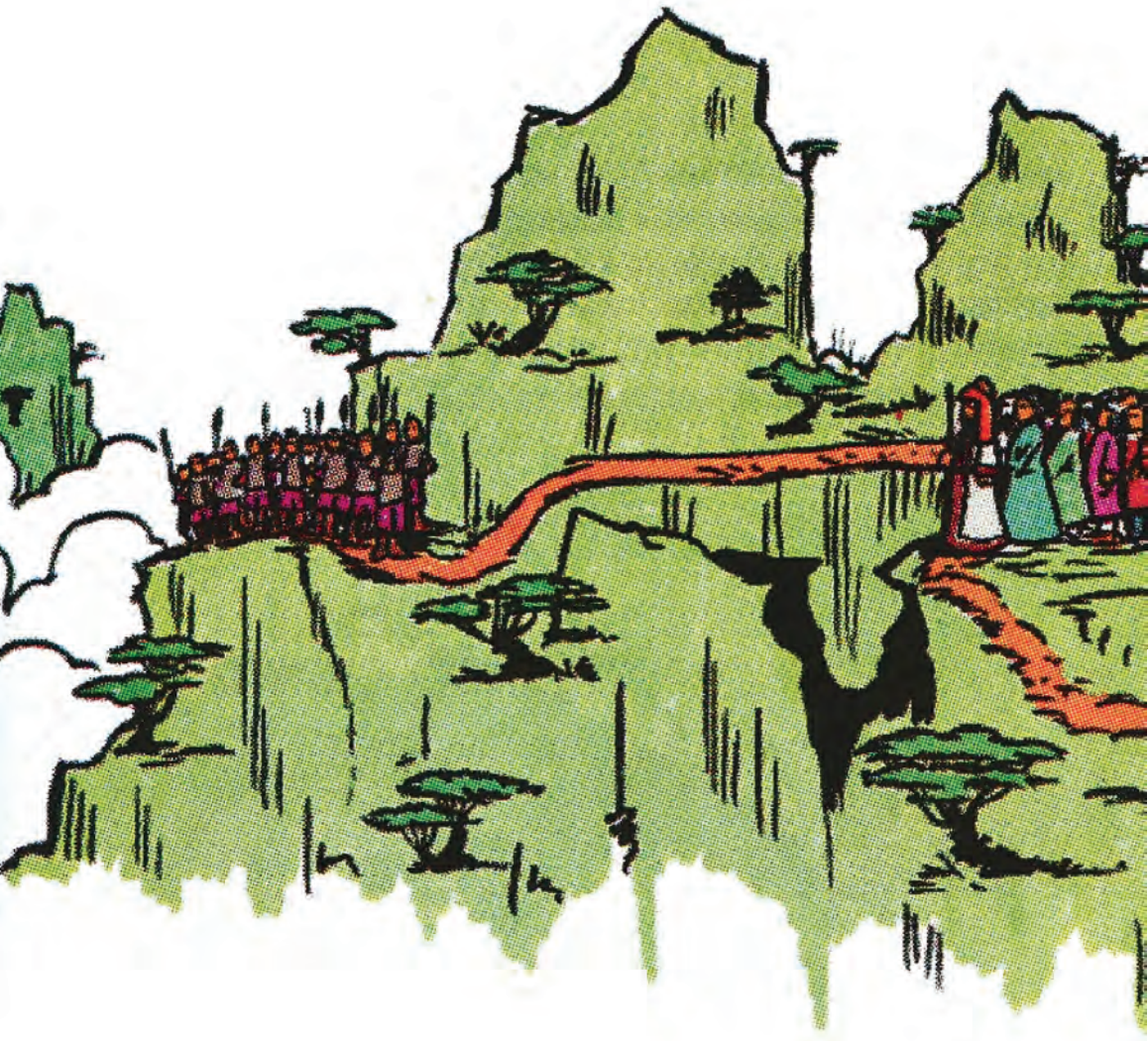
Asıl amacı, Lu Dükü'nün Konfüçyüs'ü unutup kendini eğlenceye vermesini sağlamaktı. Bu sinsi plan işe yaradı da. Lu Dükü, kendini iyice eğlenceye kaptırdı. Artık ne halkı aklına geliyordu, ne de Konfüçyüs.

Yaşlı Bilge, Konfüçyüs'e, "Şimdi ne yapmayı düşünüyorsun?" diye sordu. "Dük seni dinlemiyor, seni görmek bile istemiyor artık." Konfüçyüs, derin bir iç çekti, çünkü yanıtının ne olması gerektiğini çok iyi biliyordu.



“Ben hiç kimseyi aklını kullanmaya zorlayamam. Bu kasabadan ayrılacağız.” Konfuçyüs, sessiz sedasız bir biçimde Lu sara-yını terk etti. Lu’dan ayrılıp, köy yollarında giderken, arada sırada arkasına göz atıyordu. Dük’ün peşinden bir haberci göndereceğini umut ediyordu. Fakat hiç kimse peşinden gelmedi. Lu Dükü, Ch’i Dükü’nün kendisine göndermiş olduğu armağanların keyfini çıkarmakla meşguldü. O da kendisi dışında hiç kimseyi düşünmüyordu artık!





Konfüçyus, diğer çevre kasabaları düşündü. “Belki de Wei’ye gideriz,” dedi. “Ya da belki Sung Dükü bizi görmek isteyebilir.” Konfüçyus ve arkadaşları köylerde gezinerek, hangi kente gidebilecekleri konusunda bir karara varmaya çalışıyorlardı. Bu sırada ne görsünler? Peşlerinde kendilerini izleyen askerler vardı. Bilge, “Bu Ch’i Dükü’nün askerleri,” dedi. “Sen bir hükümdarın dürüst ve erdem sahibi olması gerektiğine inandığın için, o, uzun süredir sana karşı kin besliyor, çünkü senin inandığın şeylerin hiçbiri onda

yok. O, halkının kendisine karşı ayaklanmasından korkuyor. Şimdi ise, askerlerini peşimize salmış. Seni öldürecek diye korkuyorum!” Konfüçyus, “Belki de bunu başaracaklardır dostum,” dedi.

Yağmur ansızın bastırıldığı için, Konfüçyus büyük bir ağacın altına sığınıp yağmurun dinmesini beklemeye başladı. Konfüçyus’un yoldaşları allak bullak olmuşlardı. Bazıları kendilerine çok şey öğreten Konfüçyus ile kalmak isterken, bazıları ise oradan kaçmak istiyordu. Kaçmak isteyenler, “Kalacak olursak, bizi de öldürürler. Biz, bir orduya karşı ne yapabiliriz ki?” diyorlardı. Bu durum karşısında, Konfüçyus en gözde üç öğrencisini yanına çağırdı. Konfüçyus öğrencilerine, “Öğretmeninizin bir dükün gücüne sahip olmadığını, önerilerinin dinlenmediğini ve onun öldürülmek üzere olduğunu gördüğünüzde bile, yine de onun bilge bir insan olduğunu düşünüyor musunuz?” diye sordu. İki öğrencisi bu soru karşısında afallamıştı. Biri, “Bilmiyorum...” diye yanıtladı. Diğeri de “Emin değilim,” dedi.

Üçüncü öğrencisinin ne dediğini biliyor musunuz?



Konfüçyus’e büyük saygıyla baktıktan sonra, “Sizin göreviniz, doğruyu söylemektir,” dedi. “Siz hem kendinize hem de başkalarına karşı dürüst olmak zorundasınız. İnandığınız doğruları yaşamak zorundasınız. Eğer gerçekler, başkaları tarafından kabul edilmiyorsa, o zaman yanlış yolda olan siz değil, onlardır. Gerçekleri, sırf bu insanlar tarafından kabul görmek uğruna değiştiremezsiniz. Eğer bunu yapacak olursanız, siz mutsuz olursunuz.”

Konfüçyus gülümsedi. “Öğrettiklerimi çok iyi öğrenmişsin,” dedi. Bundan sonra, Konfüçyus sağanak yağmurun altında oturup çaldığı müzik eşliğinde şarkılar söyledi. Büyük tehlike altında olduğunu biliyordu, buna rağmen mutluydu. Konfüçyus, iyi ve dürüst bir insan olduğunun bilincindeydi.



Askerler onu öldürseler bile, bu gerçeği değiştiremeyeceklerdi. Fakat askerler Konfüçyus'ü öldüremediler, çünkü onun çok seveni vardı. Konfüçyus'ün yoldaşlarından biri, bu dostlarından birine yardım için başvurmuştu. Bu dost, kendi ordusu olan, çok güçlü bir adamdı. Düşman bir ordunun, Konfüçyus'ü tehdit ettiğini duyduğu zaman, kendi ordusunun subaylarını çağırıp büyük öğretmeni kurtarmaları için emir verdi.

Zalim dükün ordusu diğer askerleri görünce hemen kaçtılar. Onlar Konfüçyus'ü öldürmeyi planlamışlardı, ama planları arasında adil bir dövüş yoktu.

Bazı insanlar, Konfüçyus'ün daima kusursuz olduğunu, dürüstlükten ve ince davranışlardan hiç ödün vermediğini düşünürler. Oysa Konfüçyus ve Bilge bunun böyle olmadığını biliyorlardı. Konfüçyus, bizler gibi bir insandı. O da zaman zaman hata yapardı.



Bir keresinde, dağda ufak bir kulübede yaşarken, pek hoşlanmadığı bir adam onu görmeye gelmişti. Konfüçyus, "Aslında, bu adamı pek de görmek gelmiyor içimden," dedi. "Ona olan sevgisizliğim o kadar büyük ki, en iyisi onu başımdan savmak olacak." Bundan sonra Konfüçyus, yoldaşlarından birine, gelen konuğa kendisinin evde olmadığını söylemesini istedi. Bunu yaptıktan sonra da, kulübesinde oturdu, biraz müzik çaldı ve yüksek sesle şarkı söyledi. Amacı, konuğun aslında kendisinin evde olduğunu, ama kendisini kabul etmediğini anlamasıydı.





Bilge, “Yalan söyledin,” dedi. “Üstelik gelen konuğunun duygularını incittin.” Konfüçyus bunu biliyordu. Olayın üzerinde düşündükçe, gittikçe mutsuzlaştı. Bilge, “Neyse, oldu bir kere,” dedi. “Üzölmek hiçbir şeyi düzeltmez. Herkes hata yapabilir. Önemli olan, hatalarımızdan ders çıkartmaktır.” Yaşlandıkça, Konfüçyus, hep daha fazla şeyler öğrendi, sürekli bilgi dağarcığına yeni şeyler eklemek için çabaladı. Onun öğretmenleri; okumak, dünyayı ve insanları gözlemlemek ve can kulağıyla dinlemektir. Hatalarından bile çok şey öğrendi.

On dört yıl boyunca Çin'i gezdikten sonra, Konfüçyus, tekrar yurdu Lu'ya çağrıldı. Bir kez daha saray yönetiminde yerini aldı ve Dük yine onun akıl dolu önerilerini dinlemeye başladı. Yıllar geçtikçe, Konfüçyus, hem fizik hem de birikim açısından Bilge'ye benzemeye başlamıştı.



Konfüçyus, Bilge'ye, "Kitap okuyarak çok ama çok şey öğrendim," dedi. "Belki artık bir kitap yazacak kadar bilgiliyim." Bilge, "Bence yazmaya başlayabilirsin artık," dedi.



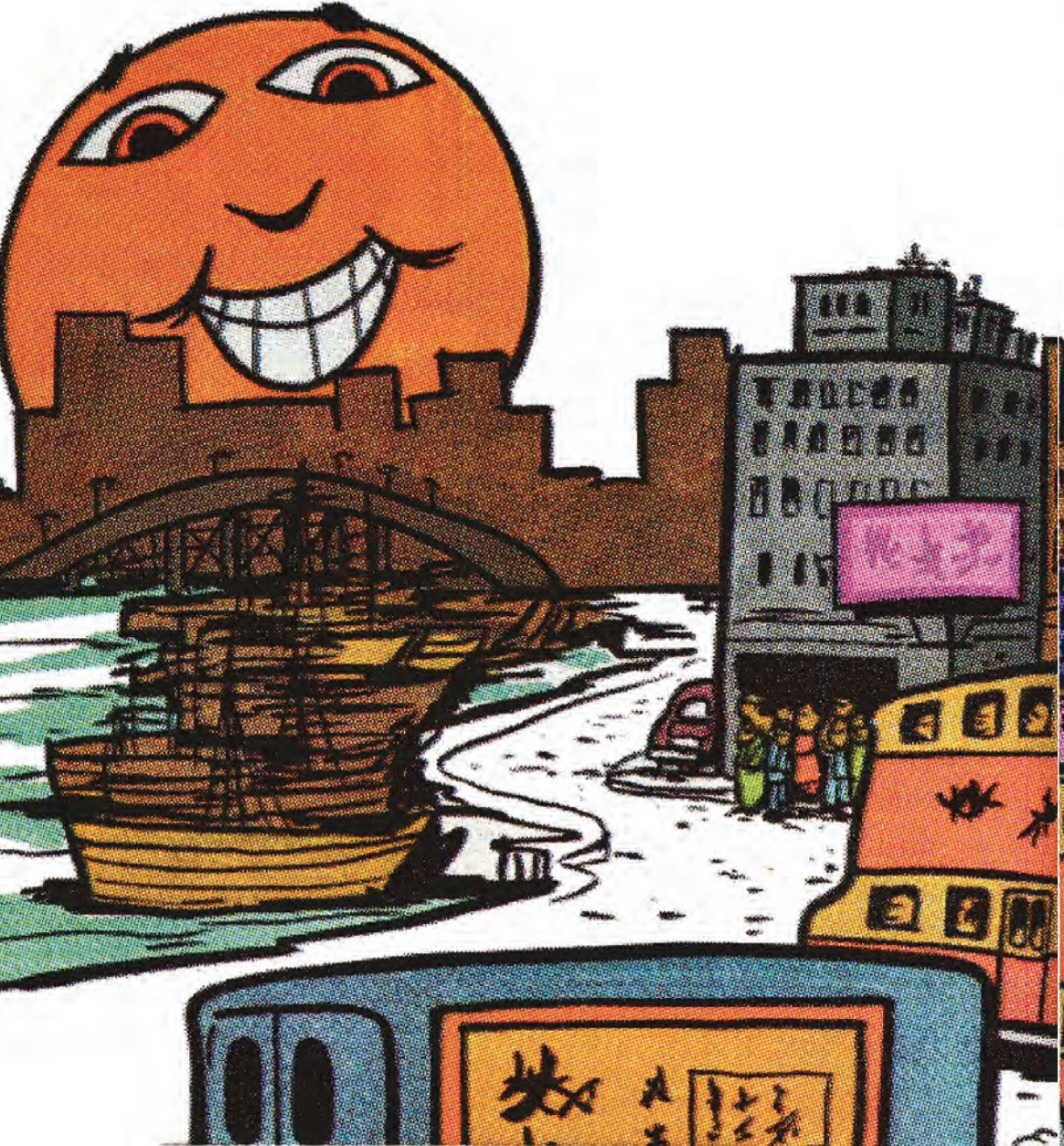
“Kitabının adını ne koymayı düşünüyorsun?” Konfüçyus, “Kitabıma ‘İlkbahar ve Sonbahar’ adını vereceğim,” dedi. “Kitap, Lu kasabasının tarihçesi olacak. Kitapta son 250 yıl boyunca yaşanan olayları anlatacağım. Kendi görüşüme göre, doğru ve yanlış yapılmış her şeyi de yazacağım, böylece diğer insanlar benim kitabımı okuyup ders çıkartabilirler.”





Konfüçyus'un yoldaşları, "Fakat öğretmenimiz olağanüstü bilgili bir insan. Tüm bildiklerini kağıda dökmesi için ömrü yetmez," dediler. "Öğretmenimize yardım etmeliyiz." Böylece, yoldaşları, Konfüçyus'un onlara anlattıklarını yazmaya başladılar. Günümüzden 2500 yıl önce yaşamış olan bu büyük akıl hocası ile ilgili bilgilerimizin çoğunu, yoldaşlarının onun anlattıklarını yazmış olmalarına borçluyuz. Yazdıkları önemli şeylerden birisi şuydu: Her birey kendine karşı dürüst olmayı öğrendiği zaman, kendisini de sevecektir. Bunu birçok insan gerçekleştirdiği zaman, dünya çok daha güzel bir yer haline gelecektir.

Konfüçyus'un yaşadığı dönemden bu yana, Çin'de birçok şey değişmiştir. Çin günümüzde çağdaş bir ülkedir. Bazı açılardan, orada yaşayanlar bizden farklıdır. Fakat birçok yönden de, bize



çok benzerler. 2500 yıl sonra bile, hâlâ Konfüçyus'den çok söz ederler. Belki de bunun nedeni, onun çok eskilerde de olsa, haklı olmasındandır.

Sizce Konfüçyus haklı mıydı? Sizce, kendisine ve diğer insanlara karşı dürüst olmak, insanın kendisini sevmesine neden olabilir mi?





Dürüstlüğün yaşamınızdaki değeri konusunda ancak siz karar verebilirsiniz. Fakat kararınız ne olursa olsun, umarız ki bu sizin kendinizi daha çok sevmenizi sağlar.

Tıpkı iyi dostumuz Konfüçyus için olduğu gibi ...

Konfüçyus (K'UNG FU-TZE)

Konfüçyus, bundan 2500 yıl önce Çin'in Lu kasabasında dünyaya geldi. Konfüçyus, tüm Tsow yöresinin kumandanı Shuh-Liang Heih'in tek çocuğuydu. Konfüçyus dünyaya geldiğinde babası 70 yaşın üzerindeydi.

Uzmanlar ve tarihçiler Konfüçyus'ü çok dindar bir insan olarak tanımlamışlardır. Fakat onun, bildiğimiz anlamda dindar olması tartışmalıdır. Onun öğretileri dört ana konu üzerineydi: Edebiyat, insan davranışları, bireyin kendisi olması ve toplumsal ilişkilerde dürüstlük.

Konfüçyus'ün öğretilerinin özü, onun "shu" olarak adlandırdığı ve bizler için de altın kural olan bir anlayıştı. O sık sık, "Başkalarının sana yapmasını istemediğin şeyi sakın başkalarına yapma," derdi.

Bilge olma yolunda çok okuduğu ve öğrettiği yıllar içerisinde Çin'in hemen her tarafını gezdi. 52 yaşına geldiğinde doğduğu yer olan Lu'ya göreve çağ-



KONFÜÇYÜS (K'UNG FU-TZE)
MÖ 551 - MÖ 478

rıldı ve Chung-tu'nun yöneticisi oldu. Konfüçyus'ün burada gerçekleştirdiği sosyal reformlar, 2500 yıl sonra, günümüzde bile çok ilerici olarak kabul edilebilecek türdendir. O, sadece tüm yoksulları doyurmakla kalmadı, aynı zamanda yaş gruplarına göre uygun ve sağlıklı olabilecek gıda maddelerini belirledi. Emek gücünü, her vatandaşın kendi gücüne göre dağıttı ve böylece daha zayıf bünyeli olanlara kolay işler, daha güçlü olanlara da ağır işçilik verildi.

Konfüçyus'ün ünü yayıldıkça, onun öğrencisi olmak isteyen insanların sayısında çok büyük

Konfüçyus (K'UNG FU-TZE)

artışlar oldu. Bir defasında Konfüçyus, üç bin öğrencisine birden şiir, tarih, törenler ve müzik dersi verdi. Fakat onun standartları o kadar yüksekti ki, ders tamamlandığında sadece 72 öğrencisinin anlattığı konuları öğrenebildiklerini gördü.

Konfüçyus, bir hükümdarın ilk ve en önemli görevinin erdemli olmak olduğuna inanıyordu. Ona göre, hükümdarın erdemli olması halk arasında huzurun sağlanacağına garantisiydi. Fakat Chung-tu'daki bölge yöneticiliği konumu hariç, Konfüçyus, ahlaklı yönetim konusundaki görüşlerini uygulamaya koyabileceği ikinci bir göreve getirilmedi.

Konfüçyus, Milattan Önce 478 yılında, 73 yaşında yaşamaya gözlerini yumdu. Lu'da, Sze Nehri kenarına gömüldü. Yüzü aşkın aile, bu büyük öğretmenin yakınında olmak istediklerine karar verdiler ve evlerini Konfüçyus'un mezarının yakınlarında kurdular. Buraya herkes okumak, düşünmek ve birbirleriyle konuşmak için geliyordu. Konfüçyus'un öğren-

cilerinin aileleri burada 200 yılı aşkın süre oturmaya devam ettiler. Günümüzde bu bölge hala K'ungli ya da K'ung'un Köyü olarak bilinmektedir, yani Filozof Kung'un Köyü.

Neden K'ung'un Köyü denildiğini biliyor musunuz? Çünkü K'ung, bu büyük filozofun gerçek adıdır. Konfüçyus, bu ismin Latinceye ve sonradan İngilizce diline yapılmış eski çevirisidir. Bu K'ung fu-tze, yani "filozof K'ung" demektir.

Günümüze kadar birçok büyük Çin filozofu yaşamıştır ama bunların hiçbirisi Konfüçyus kadar dünya üzerinde büyük iz bırakmamıştır. Dindar olmasına rağmen, onun ahlak konusundaki görüşleri zamanla bir din haline geldi. Bunun adı Konfüçyusçülük'tür ve Çin tarihinde bugüne kadar kabul edilen tek devlet dini Konfüçyusçülük olmuştur. Öğretilerinin bu kadar önem kazandığını görebilseydi, mutlaka gurur duyardı Konfüçyus, ama bazı insanların onu bir Tanrı gibi görmesinden de büyük olasılıkla hoşlanmazdı.